

Drangedal kommune

Kontrollutvalgets årsmelding 2017

Temark

Agder og Telemark
Kontrollutvalgsekretariat IKS

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget avgir med dette en samlet årsmelding for 2017. Denne skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet og de viktigste saker som er behandlet i året med kommentar. Kontrollutvalget avgir hvert år uttalelse til kommuneregnskapet, adressert til kommunestyret. Etter forskrift for kontrollutvalg, skal kontrollutvalget årlig rapportere om resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll. Bestemmelsen må ses i sammenheng med vedtatte planer og presenteres på denne måten for året 2017.

2. KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget velges av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner og fylkeskommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kommunestyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt. Regler for valg av medlemmer til kontrollutvalget er fastsatt i egen forskrift. Det er strenge begrensninger i hvem som er valgbare til utvalget. Kommuneloven krever at minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer. Departementet har tolket det slik at dette gjelder ved konstituering.

I 2017 flyttet et av kontrollutvalgets medlemmer fra kommunen. Det ble i kommunestyremøte 15.06.17, sak 41/17, valgt nytt kontrollutvalg for perioden.

Medlemmer og varamedlemmer i kontrollutvalget til 14.06.17

Medlemmer	Varamedlemmer
Tor Langmyr, leder	Arne Palerud
Dag Arild Brødsjømoen	Turid Anita Løite
Mariann Aabø	Solveig Sætre

Medlemmer og varamedlemmer i kontrollutvalget fra 15.06.17

Medlemmer	Varamedlemmer
Tor Langmyr, leder	Arne Palerud
Dag Arild Brødsjømoen	Turid Anita Løite
Solveig Sætre	Hilde Melås

3. RAMMER FOR KONTROLLUTVALGETS ARBEID

Etter KommuneLOvens § 77 er kommunestyret pålagt å opprette et eget kontrollutvalg som skal forestå det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltning og de folkevalgte organ som kommunestyret har opprettet. Tilsynet og kontrollen skjer på vegne av kommunestyret. KommuneLOvens § 77 slår fast:

- ”4. Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).*
- 5. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.”*

Kontrollutvalgets oppgaver er i utgangspunktet gitt i kommuneLOven § 77, og i forskrift om kontrollutvalg av 15.06.2004, men kommunestyret kan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneLOven sørge for mange oppgaver som vi vil komme nærmere inn på senere.

4. OPPLÆRING OG KURS

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Endret regelverk gjør det nødvendig å legge til rette for opplæring og kursvirksomhet for alle medlemmer av kontrollutvalget. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift. Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av Temark) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres blant annet årlig til landskonferansen for kontrollutvalg i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Fagkonferansen i regi av Forum for kontroll og tilsyn. Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes, drøfter saker og arbeidsmetoder. Temark har arrangert to regionale konferanser for kontrollutvalgsmedlemmer i 2017. Dette for å øke og utvikle både nye og erfarne kontrollutvalgsmedlemmer sin kompetanse om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk.

Kontrollutvalgets leder, Tor Langmyr, har deltatt på NKRFs kontrollutvalgskonferanse og Temarks høst- og vårkonferanse i 2017.

5. SEKRETARIAT

Kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra og er medeier i Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (Temark). Med oppdrag for 31 kommuner og 3 fylkeskommuner i Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark er Temark et av landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har syv ansatte. Sander Haga Ask og Ingebjørg Liland var sekretærer for utvalget i 2017.

Sekretariatet utreder, saksbehandler, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

6. REVISJON

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Telemark kommunerevisjon IKS. Selskapet leverer revisjonstjenester til flere kommuner og er eid av 18 kommuner i Telemark og to kommuner i Vestfold, samt Telemark fylkeskommune. Selskapet utfører hovedsakelig regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Oppdragsrevisor er Marianne Rogn og oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Kjell Ekman. Kirsti Torbjørnson er oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor.

Kontrollutvalget skal påse at revisjonen av kommunen skjer på en betryggende måte. Det er derfor viktig at utvalget har god dialog med revisor og holder seg orientert om revisjonens arbeid. Kontrollutvalget gjennomfører sitt påseansvar ovenfor revisjonen ved at revisor fast orienterer i kontrollutvalgets møter om det pågående revisjonsarbeidet. Revisor har også presentert den overordnede regnskapsrevisjonsstrategien for 2017.

7. ØKONOMI

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør den aktiviteten som det legges opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalget er i henhold til kommuneloven pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen.

Regnskapstallene for den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap. Det er sum for kontroll, tilsyn og revisjon som er vedtatt av kommunestyret. I denne posten ligger det kostnader til drift av kontrollutvalget, kjøp av sekretariattjenester og kjøp av revisjonstjenester.

Budsjett og regnskap for 2017:

Beskrivelse:	Budsjett	Regnskap
Møtegodtgjørelse	52 000	54 538
Beverting	1 000	1 140
Kontormateriell og annet utstyr	0	2 600
Opplæring, kurs og konferanse inkl. reise og oppholdsutgifter	25 000	19 407
Sum kontrollutvalget:	78 000	77 685
Kjøp av sekretariatstjenester	136 000	135 900
Kjøp av revisjonstjenester	806 000	804 500
Selskapskontroll o.l.	50 000	50 000
SUM TOTALT	1 070 000	1 068 085

Kommentar: Regnskapet viser et mindreforbruk på kr 1 915 i 2017. Møtegodtgjørelsen er blitt høyere enn forventet, dette er på grunn av at kontrollutvalget hadde ett ekstra møte i 2017. Av utgiftene til møtegodtgjørelse står leder sin faste godtgjørelse for kr 21 854 og dekning av mobil og bredbånd til leder for kr 4200. Det gikk kr 14 510 til godtgjørelse til utvalget for møtene, kr 7 900 i tapt arbeidsfortjeneste og kr 5 227 i arbeidsgiveravgift. Utgiftene under posten «Kontormateriell og annet utstyr» kommer fra abonnement på kommunerevisoren og medlemskap i Forum for kontroll og tilsyn. Mindreforbruket på posten «opplæring, kurs og konferanse inkl. reise og oppholdsutgifter» kommer av mindre utgifter til kurs og konferanser og oppholdsutgifter enn budsjettert. Utgiftene til «Selskapskontroll o.l.» er for kontrollutvalgets bestilling av eierskapskontrollen «Føringer av eierskap – gjennomføring», levert av Telemark kommunerevisjon IKS.

8. KONTROLLUTVALGETS ARBEID – MØTER OG SAKER

Kontrollutvalget har i 2017 avholdt 6 møter og behandlet 31 saker.

Stortinget har vedtatt å oppheve kommuneloven § 77 nr. 8. Det innebærer at kontrollutvalget i likhet med andre folkevalgte organ som hovedregel skal holde åpne møter. Lovendringen trådte i kraft fra 01.07.2013.

Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på kommunens og sekretariatets hjemmeside.

Utvalget ønsker å ha oppdatert informasjon om kommunens virksomhet, og samtidig gjøre egen funksjon mer kjent. Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen.

Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Rådmannen, representanter for rådmannen har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven § 77 og forskrift om kontrollutvalg. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra kommunestyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets tilsynsarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra andre tilsyn.

I det følgende har vi trukket frem noen av sakene som har vært behandlet i løpet av året 2017. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroller er trukket ut som egne kapitler henholdsvis kapittel 9, 10 og 11.

- Tilsyn: Beredskapen ved vannverket – Drangedal kommune
- Forvaltningsrevisors egenvurdering av uavhengighet 2017
- Årsmelding for kontrollutvalget 2016
- Årsrapport skatteoppkreveren i Drangedal 2016
- Orientering om arbeidet mot mobbing i skolen
- Revisors egenvurdering av uavhengighet 2017
- Årsregnskap 2016 for Drangedal Kraft KF
- Årsregnskapet 2016 for Drangedal Everk KF
- Årsregnskap 2016 Drangedal kommune
- Orientering om felles statlig tilsynskalender for 2017
- Oppfølging av forvaltningsrevisjon om barnevernet
- Oppfølging av forvaltningsrevisjon Tilsyn med byggesaker
- Regnskap 1. halvår 2016 for Drangedal kommune
- Overordnet revisjonsstrategi 2017
- Budsjett for kontroll og tilsyn 2018
- Orientering budsjett 2018 Drangedal kommune
- Møte og arbeidsplan 2017

9. REGNSKAPSREVISJON

Revisjon av årsregnskapet er en helt sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi. Dette er en viktig oppgave. Revisor er en uavhengig og objektiv tredjeperson som gjennom sine kontroller kan

avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

Revisjonen avgir en revisjonsberetning av de kommunale foretakene og kommunens årsregnskap til kontrollutvalget. I tillegg til avgitte beretninger og uttalelser mottar kontrollutvalget jevnlig i møter informasjon om utført regnskapsrevisjon. Kontrollutvalget har ved flere anledninger gitt uttrykk for at det gjøres mye godt arbeid innenfor området regnskapsrevisjon og at de er fornøyd med måten revisjonen løser oppdraget på.

10. FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget skal bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig. Forvaltningsrevisjon er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsatte mål, og om ressursene forvaltes på en effektiv måte.

Kontrollutvalget har vært delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av kommunestyret. Kontrollutvalget er delegert myndighet til å bestemme hvordan avsatte ressurser til forvaltningsrevisjon skal benyttes, og revisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjonen i henhold til faglige krav i løpet av valgperioden.

Selv om det er spesifikke krav til gjennomføring av en forvaltningsrevisjon, er det viktig at kontrollutvalget involverer seg i valg av problemstillinger, avgrensninger og tilnærming. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saksforhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret selv, men kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

Kontrollutvalget fikk lagt frem overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Drangedal kommune i starten av 2016. Planen for 2016-2019 ble vedtatt i kommunestyret 28.04.2016.

Kontrollutvalget har i 2017 behandlet en forvaltningsrevisjonsrapport, Pleie og omsorg, og fulgt opp to tidligere rapporter, Barnevernstjenesten i Drangedal kommune og Tilsyn med byggesaker.

Pleie og omsorg

Rapporten tok for seg følgende problemstillinger:

- I hvilken grad legger er det samsvar mellom ressurser og behov i pleie- og omsorgstjenestene i Drangedal kommune? Herunder vurderingen av
  - økonomi
  - organisering
  - kompetanse og antall årsverk
- I hvilken grad har kommunen tiltak for å sikre god kvalitet i tjenestene?

Rapporten anbefalte Drangedal kommune å:

- utarbeide plan for pleie- og omsorgstjenestene
- vurdere om pleie- og omsorgstjenestene er riktig dimensjonert
- iverksette virksomme tiltak for å øke sykepleierandelen
- vurdere mer systematisk arbeid med avvik
- vurdere mer systematisk arbeid med etisk refleksjon i alle enheter

Kommunestyret behandla rapporten i møte 14.09.2017, sak 50/17, og vedtok kontrollutvalgets innstilling.

11. SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll. Kontrollutvalget bør følge med på kommunestyret sine saker knyttet til valg av organisasjonsformer, og vurdere om saksutredningene har belyst kontroll og tilsynskonsekvensene av de ulike valgene. I selskapene som kommunen eier, har kontrollutvalget rett til å ha en representant til stede på generalforsamlingen og lignende organ.

Plan for selskapskontroll 2016-2019 ble behandlet av kontrollutvalget 31.03.2016 og lagt frem for endelig behandling i kommunestyret den 28.04.2016.

Kontrollutvalget har i 2017 behandlet en eierskapskontroll:

Føringer for eierskap - gjennomføring

Rapporten tok for seg følgende problemstillinger:

- I hvilken grad legger Drangedal kommune til rette for god eierstyring?
Sørger kommunen for:
  - at folkevalgte får opplæring i eierstyring,
  - at eierrepresentasjon utøves i samsvar med gjeldende regler og vedtak,
  - avklaringer med og rapportering til kommunestyret om selskaps spørsmål.

Rapporten anbefaler Drangedal kommune å:

- utarbeide eierskapsmelding eller prinsipper for kommunens eierskap,

- etablere rutiner som kan sikre at relevant politisk organ får anledning til å behandle saker som gjelder kommunens eierinteresser i selskap, og
- treffe tiltak for å sikre at habilitetsreglene blir ivaretatt.

Kommunestyret behandla rapporten i møte 14.12.2017, sak 69/17, og vedtok kontrollutvalgets innstilling.

12. KONKLUSJON OG AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Kontrollutvalgets årsmelding for 2017 legges med dette frem for kommunestyret til orientering. Ved å se årsplan og årsmelding for 2017 i sammenheng, kan kommunestyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Drangedal, 29. januar 2018

Tor Langmyr
Leder

Ingebjørg Liland
Sekretær